

Asia: 3172/040300/2023

Kuuleminen vahvistuspäätösluonnoksesta sähkön kantaverkkotoiminnan hinnoittelun kohtuullisuuden valvontamenetelmiksi valvontajaksoilla 2024 - 2027 ja 2028 - 2031

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot

Suomen Tuulivoimayhdistys (STY) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa luonnoksesta valvontamenetelmiksi valvontajaksoilla 2024–2027 ja 2028–2031.

Fossiilisesta energiasta irtautumisessa on kyse energiamurroksesta, jossa sähköistyminen on kaiken keskiössä. Suomalaisen yhteiskunnan sähköistyessä myös sähköverkkojen investointitarve sekä rooli puhtaan siirtymän onnistumisessa vain kasvaa entisestään. Investoinnit verkkoon mahdollistavat osaltaan myös sähköjärjestelmän vakauden sekä huoltovarmuuden.

STY:n näkemyksen mukaan menetelmäluonnos esittää merkittäviä muutoksia, jotka perustavalla tavalla muokkaavat puhtaan sähkön tuotannon olosuhteita. Tällä hetkellä Suomen kantaverkko on erittäin vahva kilpailutekijä, jolla voimme erottua myönteisesti verrattuna kilpailijamaihimme. STY:n kansainväliset jäsenet tuovat säännöllisesti esiin, että Suomessa on kansainvälisesti verrattain erittäin hyvä ja luotettava kantaverkko.

Esitetyt muutokset vaarantaisivat ja hidastaisivat samalla Suomen investointiympäristöä, jossa puhdas sähkö on tällä hetkellä ratkaisevassa roolissa tuotannontekijänä muun muassa vetyhankkeissa. Nuo hankkeet alkavat näillä näkymin rakentua suuressa määrin kyseessä olevien valvontajaksojen aikana. Puhtaan siirtymän investoinnit kuitenkin onnistuvat vain, jos niiden toteuttamisen tukena on ennustettava, pitkäjänteinen sekä kauas katsova regulaatio.

STY:n näkemyksen mukaan vaikuttaa valitettavasti siltä, että esitettyjen valvontamenetelmien muutosten vaikutuksia kantaverkkoyhtiön investointikykyyn sekä puhtaan energian hankkeiden investointeihin ei ole valmistelussa arvioitu riittävästi. Arviointi tulee toteuttaa huolellisesti, myös

pitkän aikavälin näkökulmasta, koska esimerkiksi merituulivoiman rakentaminen suurissa määrin käynnistyy vasta 2030-luvulla. Tällä vuosikymmenellä tehdään ne päätökset, joiden turvin investoinnit on ylipäätään mahdollista toteuttaa.

STY pitää kriittisen tärkeänä, että valvontamenetelmät ovat sellaiset, jotka mahdollistavat nykyisen laadukkaan sähkönsiirron, tarvittavat verkkoinvestoinnit sekä samalla jo valmisteilla olevat tuulivoimainvestoinnit. Nykyisen valvontamallin aikana Suomeen on rakennettu ennätysmäärin lisää tuulivoimaa, millä on suuri kansantaloudellinen merkitys. Puhtaan kotimaisen sähkön tuotannon arvo on tunnistettu myös Suomen vuoden 2024 talousarviossa ja valtioneuvoston selonteossa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2024–2027, eikä perusteetta, sillä vuoden 2022 teollisuuden kiinteistä investoinneista 48 % oli tuulivoimaa.

Nyt esitetyn mallin mukaisesti verkkoyhtiöiden investointikyky tulee heikkenemään, mikä tuo epävarmuutta puhtaan siirtymän investoinneille ja verkkoliitynnöille. Konkreettisesti se tulee tarkoittamaan piteneviä liityntäjohtoja, liittymiskustannusten kasvua sekä ympäristövaikutusten kasvua. Jo tällä hetkellä liityntäjohtojen hyväksyttävyyden on suuri haaste tuulivoiman yleiselle hyväksynnälle.

Edellä kuvattu investointiolosuhteita hankaloittava sääntely vaarantaa laajasti Petteri Orpon hallituksen kunnianhimoisia puhtaan energian tavoitteita. Suomi tarvitsee sähköintensiivistä teollisuutta, joka toimiakseen tarvitsee riittävästi verkkokapasiteettia ja verkossa puhdasta sähköä tehtaille. Jos kapasiteetin riittämistä ja puhtaan energian saatavuutta ei pystytä takaamaan, uusteollisuus ja sen myönteiset työllisyysvaikutukset ohjautuvat pois Suomesta.

STY:n tavoitteena on edistää tuulivoimaa Suomessa, vaalia tuulivoiman yleistä hyväksyttävyyttä, ja välillisesti tukea Suomen kilpailukykyä sekä uuden puhtaan teollisuuden tulemistakin Suomeen puhtaan sähkön myötä. Tuulivoima-ala on omaksunut toimintatavakseen vastuulliset käytännöt, joilla huomioimme tuulivoiman vaikutukset ympäristöön, laajasti yhteiskuntaan sekä myös sähköverkkoon.

Sähköjärjestelmä ja -verkko mahdollistavat puhtaan sähkön siirron. Siksi tuulivoiman tuottamisen kannalta on tärkeää, että myös jatkossa Suomen sähköverkko on luotettava, laadukas, turvallinen, ympäristöarvot huomioiva ja kansainvälisessä kilpailussa menestyksemme rakentajia.

Nykyisellään voimme olla ylpeitä Suomen sähköverkosta – toivottavasti myös jatkossa.

Verkkotoimintaan sitoutunut oikaistu omaisuus ja pääoma

-

Kohtuullinen tuottoaste

-

Laatukannustin

-

Tehostamiskannustin

-

Investointikannustin

-

Innovaatio- ja joustokannustimet

-

Muuta

-

Mikkonen Anni
Suomen Tuulivoimayhdistys ry